

[Time: 3 Hours]

[ Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt any four questions.  
2. All questions carry equal marks.

- Q.1 Discuss Behavioural approach to the study of political theory. 25
- Q.2 What are the contemporary approaches to the study of social sciences? 25
- Q.3 Differentiate between Pluralist & Neo-Pluralist theories in context of state. 25
- Q.4 What is political obligation? Discuss various grounds of political obligation. 25
- Q.5 Explain the meaning of civil society and write significance of civil society. 25
- Q.6 Define nationalism and give merits and demerits of nationalism. 25
- Q.7 What is ideology? Examine the significance of ideology in detail. 25
- Q.8 Write short notes (Any Two) 25
- a) Normative approach
  - b) Legitimacy
  - c) Citizenship
  - d) Globalisation

[वेळ: ३ तास ]

[ गुण: १०० ]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.  
2. सर्व प्रश्नांस समान गुण आहेत.

- प्र.१ राजकीय सिद्धांताच्या अभ्यासातील वर्तनवादी दृष्टीकोणाची चर्चा करा. २५
- प्र.२ समाजशास्त्राच्या अभ्यासातील समकालीन दृष्टीकोन कोणते आहेत? २५
- प्र.३ राज्याच्या संदर्भातील अनेक सत्तावादी व नव-अनेकसत्तावादी दृष्टीकोणाची तुलना करा. २५
- प्र.४ राजकीय आबंधन म्हणजे काय? राजकीय आबंधनच्या आधाराची चर्चा करा. २५
- प्र.५ नागरी समाजाचा अर्थ विशद करा व नागरी समाजाचे महत्व लिहा. २५
- प्र.६ राष्ट्रवादाची व्याख्या करा व राष्ट्रवादाचे फायदे व तोटे द्या. २५
- प्र.७ विचार प्रणाली म्हणजे काय? विचारप्रणालीचे महत्व स्पष्ट करा. २५
- प्र.८ टीपा लिहा (कोणतेही दोन) २५
- a) मुल्यलक्षी दृष्टीकोन  
b) अधिमान्यता  
c) नागरिकता  
d) जागतिकीकरण

**M.A. (PART-I)**

**POLITICAL SCIENCE**

**SELECTED ISSUES AND**

**THEMES IN INDIAN POLITICS**

**(PAPER - II) (JAN-19)**

[Time: 3 Hours]

[ Marks: 100 ]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt any four questions.  
2. All questions carry equal marks.

- Q.1 Discuss the Fundamental Rights and Directive Principles of state Policy in the Indian Constitution. 25
- Q.2 Examine the composition, functions and Role of Indian parliament. 25
- Q.3 Critically evaluate the role of Election Commission in Indian Politics. 25
- Q.4 'India is a quasi federal state'. Discuss 25
- Q.5 Discuss the social base and Ideology of BJP. 25
- Q.6 What are the challenges for nation building in India? Discuss its causes. 25
- Q.7 Religion and Caste are dominant factor in Indian politics. Discuss these factors with relevant examples. 25
- Q.8 Critically evaluate the contemporary problems and prospects of the Indian State. 25

[वेळ: ३ तास ]

[ गुण: १०० ]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.  
2. सर्व प्रश्नांस समान गुण आहेत.

- प्र.१ भारतातील राज्यघटनेतील मूलभूत हक्क आणि राज्याची मार्गदर्शक तत्वे यांची चर्चा करा. २५
- प्र.२ भारतीय संसदेची रचना, भूमिका आणि कार्ये स्पष्ट करा. २५
- प्र.३ भारतातील निवडणूक आयोगाच्या भूमिकेची टीकात्मक चर्चा करा. २५
- प्र.४ 'भारतात निम-संघराज्यीय पद्धती आहे.' या विधानाची चर्चा करा. २५
- प्र.५ भारतीय जनता पक्षाचा सामाजिक आधार आणि विचारप्रणाली यांची चर्चा करा. २५
- प्र.६ भारतातील राष्ट्रबांधणी समोरील आव्हाने कोणती आहेत? त्यामागील कारणे स्पष्ट करा. २५
- प्र.७ धर्म आणि जात हे भारतीय राजकारणातील प्रभावशाली घटक आहेत. समर्पक उदाहरणांसहित या घटकांची चर्चा करा. २५
- प्र.८ भारतीय राज्यासमोरील असणाऱ्या समकालीन समस्या आणि संधी यांची चर्चा करा. २५

**[ 3 Hours ]**

**[ Total Marks : 100 ]**

**Please check whether you have got the right question paper.**

**N.B: (1) Attempt any four questions.**

**(2) All questions carry equal marks.**

1. Define foreign policy and discuss its objectives.
१. परराष्ट्र धोरणाची व्याख्या सांगा आणि परराष्ट्र धोरणांच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
2. Examine the role of political parties and pressure groups in shaping India's Foreign policy.
२. भारतीय परराष्ट्र धोरण निर्मितीतील राजकीय पक्ष आणि दबावगटांच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.
3. Discuss the role of Non-Alignment movement in the evolution of India's Foreign Policy.
३. भारतीय परराष्ट्र धोरणाच्या विकासातील अलिप्ततावादी चळवळीची भूमिका स्पष्ट करा.
4. Discuss the border disputes between India and China.
४. भारत आणि चीन यांच्यातील सीमारेषे संबंधातील विवादांची चर्चा करा.
5. Examine the relations between India and United States in the context of changing balance of power in Asia.
५. आशियातील बदलत्या सत्ता संतुलनाच्या संदर्भात भारत आणि अमेरिकेच्या संबंधांचे परीक्षण करा.
6. Examine the changes in Indo-Russia relations after Soviet disintegration.
६. सोविएत विघटनानंतर भारत-रशिया यांच्यातील बदलत्या संबंधांची चर्चा करा.
7. Examine the areas of co-operation between India and EU.
७. भारत आणि युरोपियन संघ यांच्यातील सहयोग क्षेत्राचे परीक्षण करा.
8. Discuss the evolution of India's Nuclear Policy.
८. भारताच्या अणुविषयक धोरणाच्या विकासाची चर्चा करा.

**M.A. (PART-I)**

**POLITICAL SCIENCE**

**MODERN INDIAN POLITICAL THOUGHT**

**(PAPER – II) (JAN-19)**

**Q. P. Code: 51148**

**Time:3 hrs**

**Marks:100**

N.B.:1) Answer any four questions in all.

2) All questions carry equal marks (25 marks).

1. Discuss the contribution of Swami Vivekananda to Indian political thought.
2. Explain Mahatma Phule's views on equality.
3. Evaluate Mahadev Govind Ranade's views on Liberalism.
4. Write an essay on Bal Gangadhar Tilak's concept of Nationalism.
5. Elucidate Mahatma Gandhi's views on non-violence.
6. Critically appraise the ideas of Jayaprakash Narayanan.
7. Discuss M.N. Roy's views on New Humanism.
8. Discuss Acharya Narayan Dev's contribution to the socialist movement.

**वेळ: ३ तास**

**गुण: १००**

१. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (२५ गुण)

- १) स्वामी विवेकानंदांचे भारतीय राजकीय विचारांमधील योगदानाची चर्चा करा.
- २) महात्मा फुले यांचे समतेविषयी विचार स्पष्ट करा.
- ३) महादेव गोविंद रानडे यांचे उदारमतवादाविषयी विचारांचे मूल्यमापन करा.
- ४) बाळ गंगाधर टिळक यांच्या राष्ट्रवाद या संकल्पनेवर निबंध लिहा.
- ५) महात्मा गांधी यांचे अहिंसेबद्दल विचार स्पष्ट करा.
- ६) जयप्रकाश नारायण यांच्या विचारांचे परीक्षण करा.
- ७) एम.एन. रॉय यांच्या नव मानवतावादी विचारांवर चर्चा करा.
- ८) आचार्य नारायणदेव यांचे समाजवादी चळवळीतील योगदानाची चर्चा करा.